

Date Printed: 04/23/2009

JTS Box Number: IFES_71
Tab Number: 138
Document Title: Vol'by do Organov Samospravy Obci
Document Date: 1998
Document Country: Slovakia
Document Language: Slovak
IFES ID: CE01745

* 3 6 C B 5 7 7 E - D B 3 3 - 4 A 5 A - B B C 6 - D C 4 5 6 0 4 8 6 F F 4 *

VOLBY DO ORGÁNOV '98 SAMOSPRÁVY OBCÍ

ova íst

Po zdĺhavých natahovačkách a za asistencie Ústavného súdu sa napokon zrodilo rozhodnutie, že komunálne voľby sa na Slovensku budú konať 18. a 19. decembra. Z hľadiska našej krajiny a jej obyvateľov je dôležité, aby takisto ako koncom septembra k volebným urnám pristúpilo čo najviac voličov. Samosprávy boli aj doteraz baštami demokracie na Slovensku. Ďaleko za hranice svojich povinností podporovali školstvo, rozvoj miestnej kultúry, dôchodcov a sociálne odkázaných občanov. V rámci svojich skromných možností prispeli finančne a keď sa inak nedalo, aspoň teplým ľudským slovom. Aj napriek neľahkým podmienkam sa usilovali prispieť k zlepšeniu podmienok života svojich obyvateľov a k rozširovaniu pracovných možností. Majú veľkú zásluhu na tom, že napriek ťažkým spoločenským a finančným pomeroch sa podarilo zachovať miestny spoločenský život, lebo väčšina samospráv slúžila svojim voličom a usilovala sa im pomáhať. Aj preto je našou morálnou povinnosťou oceniť túto prácu a zúčastniť sa volieb.

Počas volebnej kampane si vypočujme programy kandidátov, pýtajme sa ich a až potom sa rozhodujeme, kto je v mieste nášho bydliska najvhodnejší na funkciu primátora, starostu či poslanca. Správne rozhodnutie bude dôležité aj preto, lebo na samosprávy čakajú ešte ťažšie úlohy ako v minulosti. V zmysle vládneho programu sa aj na Slovensku začne postupná decentralizácia. Regionálne a miestne samosprávy by mali dostať viac právomocí. Je teda priam osudovo dôležité, aby sme si zvolili takých odborníkov, ktorí dokážu využiť možnosti, ktorí dokážu aj ostatných presvedčiť, že spolupráca a iniciatíva na miestnej úrovni má zmysel, lebo

vláda pre ne vytvorila patričné podmienky. V procese decentralizácie sa miestne samosprávy budú postupne dostávať k väčšiemu balíku peňazí, k väčším kompetenciám a logicky budú mať aj väčšie možnosti. Preto musíme ísť voliť, preto si musíme zvoliť takých zástup-

Koncom septembra mnoho mladých pristúpilo k urnám. Dúfame, že ani teraz tomu nebude inak.

cov, o ktorých vieme, že budú slúžiť dobrým cieľom, že s verejnými financiami budú hospodáriť na prospech celého spoločenstva.

Septembrových volieb na Slovensku sa zúčastnil rekordný počet voličov. Verím, že aj napriek predvianočnému zhonu si 18. a 19. decembra nájdeme čas, aby nás, voličov, ani tentoraz nebolo menej. Znova máme v rukách vlastný osud a len naše hlasy rozhodnú, kto nás bude zastupovať ako primátor starosta či poslanec. Rozhodnú o tom, ako sa bude ďalej rozvíjať naša obec, naše mesto a ako sa nám bude žiť. Preto by sme si na tieto voľby v každom prípade mali nájsť čas.

Szilvássy József

Prečo sa musím zúčastniť aj komunálnych volieb?

Lebo:

- **Mám svoj názor na veci, ktoré sa dejú okolo mňa a chcem ho vyjadriť vo voľbách.**
- **Voľby sa týkajú budúcnosti môjho mesta, mojej obce.**
- **Nechcem, aby o budúcnosti môjho mesta či obce rozhodli iní bez mojej účasti.**
- **Som občan Slovenskej republiky, ktorý má aktívne volebné právo.**
- **Aj môj hlas môže rozhodnúť o výsledku komunálnych volieb.**
- **Dočas týchto volieb zvolíme do miestnych zastupiteľstiev poslancov, ktorí budú štyri roky rozhodovať o tom, čo sa ma bytostne dotýka.**
- **Každý hlas, dokonca aj ten neodovzdaný, ovplyvňuje výsledok volieb.**
- **Keď sa nezúčastním komunálnych volieb, v podstate podporujem aj tých, s ktorými nesúhlasím.**
- **Nebol by som rád, keby som po komunálnych voľbách mal výčitky svedomia, že som síce mal možnosť rozhodnúť o osude môjho bydliska, ale neurobil som tak.**

Znemožníme o budúcnosti

Pred deviatimi rokmi, počas historických novembrových dní v mnohom zavážil fakt, že v tom čase sa čoraz viac ľudí zbavovalo strachu. Uvedomili, že by bolo strašné, keby ďalšie a ďalšie generácie museli prežívať útlak, atmosféru klamstva a izolácie od svetového vývoja. A čoraz viacerí sa ozývali proti pošliapavaniu práv a proti neľudskosti. Napriek zdanie ľahosti spoločenskej zmeny, uskutočnenej v roku 1989, sa vnútorný prerod ľudí s myslením zdeformovaným „reálnym socializmom“ odohráva veľmi pomaly. Ešte budeme musieť mnoho urobiť pre vznik otvorenej občianskej spoločnosti demokraticky zmýšľajúcich ľudí. Udalosti, ktoré nás tento rok ešte čakajú, môžu Slovensko po načrtnutej ceste výrazne postrčiť.

Občianska iniciatíva OK '98 má za cieľ v spolupráci s inými občianskymi iniciatívami a združeniami presviedčať občanov, že budúcnosť tejto krajiny je v ich rukách. Že základným právom občana je aktívna účasť na verejnom živote, na správe vecí verejných.

Toto právo nám nedarovala žiadna strana, štát či politik. Toto je naše prirodzené právo, ktoré máme od narodenia, a ktoré nám zaručuje Ústava Slovenskej republiky, rovnako ako slobodu prejavu, právo na informácie, právo zhromažďovať a združovať sa a ďalšie prirodzené ľudské práva. Naša iniciatíva je nadstranícka a jej najdôležitejším cieľom je sprostredkovať občanom také vecné informácie, ktoré sú potrebné k aktívnemu verejnému

účinkovaniu a uplatneniu hlasovacieho práva. Naše úsilie bolo pred niekoľkými týždňami korunované výrazným úspechom. Aktivisti z našich radov pätnásť dní križovali krajinu a vo vyše tisícke miest a obcí oslovili státisíce občanov s odkazom, aby neboli ľahostajní a nezodpovední voči spoločnej budúcnosti našej vlasti, aby šli k volebným urnám dostatočne informovaní. Naše úsilie bolo napokon úspešné, pretože k voľbám sa dostavilo percento voličov, ktoré presahovalo všetky európske priemery.

Starí a chorí ľudia si môžu žiadať, aby do ich domu prišli s prenosnými schránkami

V dňoch 18. a 19. decembra budú na Slovensku komunálne voľby. Veríme, že aj napriek predvianočným nákupom a zhonu väčšina voličov príde k urnám. My znova prosíme občanov, aby sa počas volebnej kampane pýtali kandidátov, ako hodlajú riešiť problémy, ktoré doliehajú na občanov. A až potom nech idú voliť. Podľa možnosti znova toľkí, ako koncom septembra. Problémy sa ani na miestnej úrovni nevyriešia len tak sami od seba. Aj tam je čo robiť, na kandidátov čaká mnoho neodkladných úloh. V decembri môžeme všetci dokázať, že aj osud miest a obcí je v našich rukách.

Šarlota Pufflerová

hovorkyňa Občianskej iniciatívy OK '98

Úlohy orgánov

V zmysle zákona NR SR č. 346/1990 Zb. o voľbách do miestnych zastupiteľstiev na riadenie, kontrolu a vykonanie decembrových komunálnych volieb vzniknú volebné orgány na rôznych úrovniach. Tie budú musieť vykonať nielen zákonom predpísané úkony, ale veľmi dôležitá bude aj ich kontrolná funkcia a napokon sčítanie odovzdaných hlasov. V zmysle citovaného zákona bude vytvorená Ústredná volebná komisia, okresné a miestne volebné komisie.

Z hľadiska realizácie volieb plnia najdôležitejšie úlohy okrskové volebné komisie. Keďže na pleciach okrskových volebných komisií, resp. na pleciach jej členov, bude ležať najväčšia spoločenská zodpovednosť a ony budú zabezpečovať faktickú kontrolu čistoty a korektnosti ich priebehu, ich prácou sa budeme podrobnejšie zaoberať.

Na prvom zasadnutí okrskovej volebnej komisie, ktoré zvolá starosta obce, členovia zvolia zo svojich radov predsedu a podpredsedu. Ak sa nevedia zhodnúť na osobách, rozhodnú sa žrebovaním o tom, že kto obsadí tieto funkcie. (§11)

Ozajstná práca sa začína v deň volieb. Zoznam voličov je povinný zostaviť starosta (starosta) podľa vytvorených volebných okrskov a dve hodiny pred začatím volieb odovzdať predsedovi okrskovej volebnej komisie. V deň volieb okrsková volebná komisia môže do zoznamu voličov dodatočne zapísať tých občanov, ktorí sú k tomu oprávnení príslušným rozhodnutím súdu, alebo preukázaním svojho občianskeho preukazu potvrdia, že majú trvalý pobyt v tej časti obce, ktorá patrí do tohto volebného okrsku. (§ 5)

Tohoročné voľby do orgánov samosprávy obcí tak, ako predtým, sa konajú počas dvoch dní. V piatok popoludní začne okrsková komisia svoju prácu prevzatím volebnej miestnosti a jej kontrolou. Popri volebných schránkach (stálych a prenosných) treba zabezpečiť priestory pre úpravu hlasovacích lístkov. Predseda okrskovej volebnej komisie skontroluje pred začatím volieb za prítomnosti komisie volebnú schránku a prenosnú volebnú schránku a zapečatí ich. Skontroluje tiež vybavenie volebnej miestnosti, či je pripravený zoznam voličov a dostatočný počet hlasovacích lístkov a prázdnych nepriehľadných obálok, označených odtlačkom úradnej pečiatky miestnej samosprávy (§ 28) Potom v určený čas otvorí volebnú miestnosť a tým sa začínajú voľby.

Zákon jednoznačne ustanovuje, že volič hlasuje osobne. Zastúpenie nie je prípustné (§31). Členovia okrskovej volebnej komisie nesmú voličom upravovať hlasovacie lístky. Volič po príchode do volebnej miestnosti preukáže svoju totožnosť a po zázname v zozname voličov dostane od komisie obálku. Po prevzatí obálky volič vstúpi do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov. V tomto priestore volič vloží do obálky jeden hlasovací lístok pre voľby do obecnej (mestskej) samosprávy a jeden hlasovací lístok pre voľby starostu obce (primátora). Volič môže zakrúžkovať najviac taký počet kandidátov, aký má byť v príslušnom volebnom obvode zvolený. Na hlasovacím lístku pre voľby starostu obce (primátora) zakrúžkovaním poradového čísla označí kandidáta, pre ktoré hlasuje.

Volič, ktorý nemôže sám upraviť hlasovací lístok pre telesnú vadu, alebo preto, že nemôže čítať, alebo

písať, má právo vziať so sebou do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov iného voliča, aby za neho hlasovací lístok podľa jeho pokynov upravil a vložil do obálky. (§ 32) V tomto prípade nejde o zastúpenie, ale iba o technickú pomoc voličov. Volič hlasuje tak, že po opustení priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov vloží obálku do volebnej schránky. Voličovi, ktorý sa neodobral do tohto priestoru, komisia hlasovanie neumožní. (§ 31) Volič môže požiadať z dôvodov hodných osobitného zreteľa o to, aby mohol hlasovať mimo volebnej miestnosti (§ 31). V takom prípade okrsková volebná komisia vyšle k voličovi dvoch svojich členov s prenosnou volebnou schránkou a obálkou. Volič hlasuje tak, aby sa dodržala tajnosť hlasovania.

Za poriadok vo volebnej miestnosti a v jej bezprostrednom okolí zodpovedá predseda okrskovej volebnej komisie (§ 33). Ak nastanú okolnosti, ktoré znemožňujú začať hlasovanie, pokračovať v ňom, alebo ho ukončiť, môže okrsková volebná komisia po dohode s miestnou volebnou komisiou odročit začatie hlasovania na neskoršiu hodinu, alebo predlžiť čas hlasovania. (§34). Za takéto možno však považovať iba závažné a objektívne okolnosti, napríklad požiar, alebo povodne. V takýchto prípadoch počas prerušenia volieb je povinnosťou okrskovej volebnej komisie zapečatenie volebnej schránky. Taktiež treba volebnú schránku a prenosnú volebnú schránku napečiatkovať tak, aby sa znemožnilo vkladať do nich hlasovacie lístky a spolu s ostatnými volebnými spismi ich treba uložiť na bezpečné miesto. (§29)

Po uplynutí hodiny určenej na ukončenie hlasovania môžu hlasovať už len tí, ktorí sú vo volebnej miestnosti alebo pred ňou. Potom sa volebná miestnosť uzavrie a predseda okrskovej volebnej komisie vyhlási hlasovanie za ukončené. (§ 35)

Po uzavretí volebnej miestnosti sa začína sčítavanie hlasov. V miestnosti, kde okrsková komisia sčíta hlasy, majú právo byť prítomní členovia volebných komisií vyššieho stupňa a osoby, ktorým na to dala povolenie Ústredná volebná komisia. (§36)

Po ukončení hlasovania dá predseda okrskovej volebnej komisie zapečatí nepoužitú hlasovaciu lístku a obálky, a potom otvorí volebnú schránku. Ak okrsková volebná komisia použila na výslovnú žiadosť jednotlivých voličov aj prenosnú volebnú schránku, komisia obsah schránok po ich otvorení zmieša. Okrsková volebná komisia vyberie obálky s hlasovacími lístkami z volebnej schránky, spočíta obálky a porovná počet obálok so záznamami v zozname voličov. Neúradné obálky komisia vylúči. Po vybratí hlasovacích lístkov z obálok okrsková volebná komisia rozdelí hlasovacie lístky pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva a osobitne pre voľby starostu (primátora). Potom zistí počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov. Výsledky zapíše do zápisnice o hlasovaní. Každý člen volebnej komisie môže nazerať do hlasovacích lístkov. (§37)

Komisia posudzuje za neplatné tie hlasovacie lístky, ktoré nie sú na prepísanom tlačíva, alebo na ktorom volič ustanoveným spôsobom neoznačil kandidátov, alebo volič neoznačil zakrúžkovaním

ani jedného kandidáta, alebo označil viac kandidátov, než má byť v danom volebnom obvode zvolených do obecného (mestského) zastupiteľstva, alebo neoznačil zakrúžkovaním ani jedného kandidáta na funkciu starostu (primátora), alebo ak zakrúžkovaním označil viac ako jedného kandidáta na túto funkciu. V sporných prípadoch rozhoduje o platnosti hlasovacieho lístku okrsková volebná komisia s konečnou platnosťou. Potom sa sčítavajú všetky platné hlasy na jednotlivých kandidátov. (§38)

Okrsková komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o hlasovaní, ktorú podpíšu predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ. Dôvody odmietnutia podpisu sa poznamenajú. V zápisnici okrskovej volebnej komisie sa uvedie začiatok a ukončenie hlasovania, prípadne jeho prerušenie, celkový počet osôb, vo volebnom okrsku zapísaných do zoznamu voličov, počet voličov, ktorým boli vydané obálky, počet odovzdaných obálok, počet platných hlasov, odovzdaných pre jednotlivých kandidátov do obecného (mestského) zastupiteľstva, počet hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov na funkciu starostu obce (primátora), a stručný obsah oznámení a sťažností, ktoré boli podané okrskovej volebnej komisii a uznesenia, ktoré komisia prijala a ich odôvodnenie. Je to veľmi dôležitý dokument, pretože na základe toho sa miestna volebná komisia sčítava všetky platné hlasy v obci (v meste), a na základe týchto zápisníc určuje konečné výsledky volieb. (§ 39)

Po sčítaní hlasov a podpísaní zápisnice o hlasovaní ohlásí predseda okrskovej volebnej komisie výsledok hlasovania a jeden rovnopis zápisnice vyšle bezodkladne miestnej volebnej komisii a začle na jej pokyn na ukončenie činnosti. Okrsková volebná komisia zapečatí hlasovacie lístky, obálky a zoznamy voličov a odovzdáva ich spolu s ostatnými volebnými spismi obecnému (mestskému úradu) do úschovy. (§ 40)

Celkový výsledok volieb určí miestna volebná komisia na podklade zápisníc o hlasovaní zaslaných okrskovými volebnými komisiami. Miestna (mestská) volebná komisia v zápisnici o výsledku volieb určí poslancov obecného (mestského) zastupiteľstva podľa najväčšieho počtu hlasov. Ak vo volebnom obvode získajú dvaja alebo viacerí kandidáti tej istej politickej strany alebo koalície rovnaký počet platných hlasov, je zvolený za poslanca kandidát v poradí uvedenom na kandidátnej listine príslušnej politickej strany, alebo koalície politických strán. Ak nemožno zistiť, kto je zvolený za poslanca, pretože ide o kandidátov rôznych politických strán, alebo koalícii politických strán, alebo nezávislých kandidátov, miestna volebná komisia určí z nich poslanca žrebovom. (§ 44)

Za starostu obce (primátora) je zvolený ten kandidát, ktorý získal najväčší počet platných hlasov. Pri rovnosti hlasov sa vykonajú nové voľby. (§ 44 a 48)

Miestna volebná komisia po podpísaní zápisnice o výsledkoch volieb do orgánov samosprávy obcí uverejní spôsobom v mieste obvyklým bez-odkladne výsledky volieb do obecného zastupiteľstva a výsledky volieb starostu (primátora). (§45)

Héla Angyal

Country/City: Slovakia (Slovak language)

Date: 1998 municipal Elections

Description: Voter Information magazine insert

IFES/Katedra Foundation produced

Na miestnosti

Novela zákona o voľbách do miestnych samospráv, ktorej niektoré ustanovenia Ústavný súd označil za odporujúce Ústave, mala neuveriteľne krátky život a stovila neuveriteľne veľa peňazí. Po tohoročných septembrových voľbách sa NR Slovenskej republiky, až na drobné úpravy, vrátil k pôvodnému zneniu zákona, ktorý sa osvedčil už v predchádzajúcich voľbách do miestnych zastupiteľstiev.

Komunálnych volieb, v ktorých sa budú voliť starostovia (primátori) a poslancový zbor, sa teda môžu zúčastniť, čiže majú aktívne voličské právo osoby, ktoré v deň volieb (t.j. najneskôr 19. decembra) zavŕšili osemnásť rok života a majú trvalé bydlisko v obci. Voličov s aktívnym volebným právom má v evidencii obec. Z princípu rovnosti volebného práva vyplýva, že každý volič môže byť zapísaný iba v jednom voličskom zozname a iba v jednom volebnom okrsku podľa miesta trvalého bydliska. Práve preto, ak sa volič v deň volieb nezdržiava v mieste bydliska, v komunálnych voľbách nemôže voliť s voličským preukazom v nejakej inej obci. Keďže v deň volieb okrskové volebné komisie umožnia voliť voličom zapísaným vo voličskom zozname, obci vyplýva povinnosť najneskôr do 28. novembra každému voličovi poslať oznámenie o čase volieb, o volebnom obvode a mieste volebnej miestnosti. V tomto oznámení súčasne upozorňuje na povinnosť voliča preukázať svoju totožnosť a krátko informuje o technike volieb.

Dôležité nariadenie je aj to, že volič musí mať možnosť v dostatočnom predstihu sa oboznámiť s kandidátmi na poslancov a starostu či primátora. Miestna volebná komisia je povinná oznámiť menoslov kandidátov do 24. novembra spôsobom, ktorý je zaužívaný. Zverejnenie menoslovu kandidátov má za účel poskytnúť dost času voličom, aby zväžili, komu dajú svoj hlas 18. alebo 19. decembra.

V deň volieb môže vo volebnej miestnosti voliť občan, ktorý je zapísaný vo voličskom zozname a zodpovedajúcim spôsobom (občiansky preukaz,

vojenská knižka, pas a pod.) môže preukázať svoju totožnosť. Okrskové volebné komisie totiž umožnia voliť len občanom zapísaným vo voličských zoznamoch. Členovia okrskových volebných komisií sú povinní do zoznamu voličov zapísať voliča, ktorý sa k voľbám dostavil a nefiguroval na zozname zostavenom obcou. Ak volič preukáže dokladom svoju totožnosť a trvalé bydlisko v obvode, alebo keď ukáže súdne rozhodnutie o doplnení voličského zoznamu, okrsková volebná komisia ho dodatočne zapíše do zoznamu a vydá mu volebné lístky a obálku, čím mu umožní voliť. Keď však občan nevie preukázať svoju totožnosť a nepozná ho ani jeden z členov volebnej komisie, požiadajú ho jej členovia, aby svoju totožnosť dokázal dvoma svedkami, ktorí sú komisii známi.

môžu zvolení v príslušnom volebnom obvode. Volič označuje volebný lístok na mieste určenom na úpravu volebného lístka, čiže "za plentou", a to takým spôsobom, že na volebnej listine poslancov zakrúžkuje toľko čísel kandidátov, koľko je možné v danom obvode zvoliť. Na listine kandidátov na starostu (primátora) zakrúžkuje len jediného kandidáta, resp. jeho číslo. Ak sa volič pomýli, alebo nesprávne označí voličský lístok, okrsková volebná komisia mu na požiadanie vydá nové lístky. Po označení volič vloží volebné lístky do úradnej obálky a tú vhodí do volebnej schránky, nazývanej tiež urna. Keďže volič musí vykonať akt voľby osobne, okrskové volebné komisie by nemali dovoliť, aby obálku s lístkami vhadzovali do schránky napríklad deti. Podobne by okrsková volebná komisia nemala dovoliť voliť občanovi, ktorý nevošiel za plentu. Výnimky sa však nájdu aj

Znovu očakávame vysokú účasť vo voľbách

(Foto: Tibor Somogyi)

Čo sa týka techniky volieb, tu je v prvom rade potrebné vedieť, že volič po preukázaní svojej totožnosti a po zaznačení vo volebnom zozname dostane dva volebné lístky a jednu úradnú obálku. Na jednom volebnom lístku bude abecedný zoznam kandidátov na poslancov, na druhom kandidáti na starostu (primátora). Všetci kandidáti budú označení poradovým číslom a na kandidačnej listine poslancov bude uvedený aj počet poslancov, ktorí

tu. Do volebnej miestnosti sa nemusia dostaviť ťažko chorí a nepohybliví občania. Títo môžu požiadať o možnosť voliť mimo volebnej miestnosti. Okrskové volebné komisie pošlú k takýmto občanom dvoch svojich členov s prenosnou volebnou schránkou, volebnými lístkami a obálkou. Tajný charakter volieb však aj v tomto prípade treba dodržať.

Marian Fekete